

Jämställdhetsrådet
Minnesanteckningar

Handläggare:
Rosalind Göthberg

Minnesanteckningar från Jämställdhetsrådet

Datum: 4 september 2023

Tid: 13-16

Lokal: Kommunfullmäktigesalen

Närvarande

Ledamöter

Tobias Smedberg (V), ordförande
Asal Gohari (S)
Helena Nordström Källström (MP)
Sofia Andersson (M)
Lisa Schwartz (C)
Ella Oatridge (L)
Johanna Nivala, Nationellt centrum för kvinnofrid (NCK)
Nina Almgren, Uppsala universitet
Maja Hvarfner, Uppsala stadsmission
Marie Kim Lindström, Medborgarskolan
Andie Stendin, Antidiskrimineringsbyrån Uppsala (ADU)
Ceres Haglund, RFSL Uppsala
Lisa Skiöld, Barnombudet i Uppsala län (BOiU)

Övriga

Åsa Witkowski, sakkunnig, Unizon
Sofia Venemalm, utvecklingsledare, hållbarhetsavdelningen
Andreas Lindman, enhetschef Nexus och Tildagården, socialförvaltningen
Daniel Eskilson, biträdande direktör, utbildningsförvaltningen
Sophie Boekhout, verksamhetsutvecklare, utbildningsförvaltningen
Hanna Victoria Mörck, ordförande socialnämnden
Jennie Claesson, 2:e vice ordförande utbildningsnämnden
Sofia Westring, enhetschef, avdelningen för trygghet, säkerhet och beredskap

Anna Sjölund, chef Kvinnobyrå, Uppsala stadsmission
Alicia Kaiser, Emma Hårrskog, Maja Gustafsson och Sofie Grandin, praktikanter
Barnombudet i Uppsala län
Weronica Öhrt, utvecklingsledare, hållbarhetsavdelningen
Katarina Gustafsson, enhetschef, hållbarhetsavdelningen
Rosalind Göthberg, sekreterare, avdelningen för kansli

Deltagare från Uppsala kommuns jämställdhetsnätverk (*samtliga deltar digitalt*): Hellin Brink, Jonas Bernander, Lena Sjöman och Walaa Tammela

Mötespunkter

1. Inledning

Ordförande Tobias Smedberg hälsar alla välkomna, berättar om jämställdhetsrådet samt presenterar tema och upplägg för dagens sammanträde.

Jämställdhetsrådet beslutar att fastställa den utsända föredragningslistan.

2. Presentation av organisationer i jämställdhetsrådet

2.1 NCK, Nationellt centrum för kvinnofrid

Föredragande: Johanna Nivala

Presentationsbilder återfinns i **bilaga 1, bild 2-29**

2.2 Uppsala universitet

Föredragande: Nina Almgren

Presentationsbilder återfinns i **bilaga 1, bild 31-43**

3. Föreläsning: Åsa Witkowski från Unizon pratar om mäns våld mot kvinnor på nationell och lokal nivå

Föredragande: Åsa Witkowski. Presentationsbilder återfinns i **bilaga 1, bild 45-82**.

Under föreläsningen lyfts bland annat följande:

- Mäns våld mot kvinnor är en global och nationell samhällsfråga samt en internationell folkhälsofråga. Både Agenda 2030 och regeringens jämställdhetsmål berör mäns våld mot kvinnor
- Den nationella strategin för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor gäller från den 1 januari 2017 och tio år framåt. Kopplat till strategin finns ett åtgärdsprogram, det nuvarande gäller 2021-2023. Regeringen har påbörjat arbetet med att ta fram ett program för 2024-2026 och avser att ta fram en ny strategi
- Våld orsakar sämre psykisk och fysisk hälsa för den som utsätts och ökar risken för till exempel riskbruk av alkohol
- För att uppnå förändring krävs samverkan mellan kommun, region, andra myndigheter och idéburna organisationer
- I Uppsala kommuns beslut om en nollvision mot våld i nära relationer ingår även ett uppdrag om att se till att det finns rutiner för att fånga upp våldsutsatthet bland medarbetare i kommunen

4. Föreläsning: Sofia Venemalm, hållbarhetsavdelningen, pratar om våld i nära relation bland unga

Föredragande: Sofia Venemalm. Presentationsbilder återfinns i **bilaga 1, bild 85-97**. Tips på aktuell forskning och rapporter om våld i ungas parrelationer finns i **bilaga 2**.

Under föreläsningen och den efterföljande diskussionen lyfts bland annat följande:

- Forskning visar att unga i hög utsträckning utsätts för våld i nära relationer och att det har en omfattande negativ påverkan på deras liv. Den visar även att unga som utsätts för våld inte alltid får det stöd de behöver
- Unga efterlyser själva ett våldsförebyggande arbete där de får möjlighet att diskutera frågor som rör kärleksrelationer, vad det innebär att vara ihop med någon, sexuellt samtycke och vad som är tillåtet och inte att göra mot varandra i en relation.
- Det finns behov av individuellt stöd, en kartläggning av vilket stöd som ges av olika offentliga verksamheter och en bättre uppföljning gällande effekterna av de insatser som finns
- Ofta är det svårt att identifiera psykiskt våld jämfört med fysiskt eller sexuellt – det är inte lätt att veta vad skillnaden är mellan ett ”vanligt” gräl och psykiskt våld. Unga behöver och efterfrågar själva stöd för att lära sig var de här gränserna går.

5. Dialog med inbjudna nämnder och jämställdhetsrådet om Uppsala kommuns arbete mot våld i nära relationer

Jämställdhetsrådet och de inbjudna gästerna från utbildningsnämnden med förvaltning, socialnämnden med förvaltning och avdelningen för trygghet, säkerhet och beredskap diskuterar och reflekterar kring vad som berörts under de båda föreläsningarna.

Under dialogen lyfts bland annat följande:

- **Utbildningsförvaltningen:** I skolan pågår en konstant dialog mellan lärare och elever som bland annat handlar om hur man beter sig mot varandra. Det finns alltid mer att göra och stora möjligheter att arbeta vidare med detta i och med den nya läroplanens kunskapsområde ”sexualitet, samtycke och relationer”. En fråga att titta vidare på är om det finns någon koppling mellan våld i nära relationer och svaga studieresultat, så som det finns mellan svårigheter att klara av skolan och andra former av utsatthet eller utanförskap.
- **Avdelningen för trygghet, säkerhet och beredskap:** Jobbar mycket brottsförebyggande men för att kunna sätta in rätt typ av insatser och föra rätt dialoger krävs rätt frågeställningar. Det är viktigt att lyssna efter rätt saker i samtal om våld och utanförskap samt att se kopplingen mellan olika typer av ohälsa och att bli utsatt eller utsätta andra för brott. Det är också viktigt att komma ihåg att det är en rättighet att känna sig säker!
- **Socialförvaltningen:** Kommer ofta in efter att våldet har skett. Förebyggande arbete är viktigt men också svårt, det finns mycket vi behöver prata med unga om. Stödinsatser måste utvärderas, både akuta (som skyddade boenden) och mer långsiktiga, till exempel behandlingar för att hantera konsekvenserna av att utsättas för våld. Att bli utsatt för våld som barn är en riskfaktor för att senare i livet både bli utsatt och utsätta andra för våld och för att bryta den spiralen är det viktigt med rätt sorts insatser. Arbetet med att förebygga våld är

en fråga för alla nämnder och förvaltningar, alla behöver arbeta med frågan och förstå varför den är viktig.

- Kommunfullmäktige har beslutat om program mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck samt prostitution och människohandel. Socialförvaltningen har i samma beslut fått i uppdrag att ta fram handlingsplaner rörande hedersrelaterat våld och förtryck och våld i nära relationer. Jämställdhetsrådet bör på något sätt delta i arbetet med att ta fram handlingsplanerna
- Vård- och omsorgsförvaltningen är en viktig aktör i och med att äldre och personer med funktionsnedsättningar är utsatta grupper som även löper risk att utsättas för våld
- Det är viktigt att se sambanden mellan olika typer av utsatthet. Utsatthet för våld korrelerar ofta med psykisk ohälsa, fattigdom, hemlöshet osv. Det är viktigt att förstå hur dessa faktorer påverkar varandra och att ge den som blivit utsatt verktyg för att kunna bryta destruktiva mönster.
- Ansvaret för många av de behandlande insatserna ligger hos regionen, inte kommunen. Här krävs samverkan och att kommunen ser över sin roll i arbetet.
- Kränkningar och våld bland unga förekommer även utanför parrelationer. Mobbing, våld vid vårdnadstvister osv genererar också trauman och eftervårdseffekter som måste hanteras och behandlas.
- För att undvika att den som utsatts för våld fortsätter att utsättas för annan kränkande behandling behöver bemötande av våldsutsatta tittas på utifrån ett diskrimineringsperspektiv
- Att berätta om våld är skambelagt och privat, det är bra att fråga om utsatthet för våld på till exempel jobbet men risken är stor att man inte får ett ärligt svar. Däremot kan det finnas andra sammanhang där personer är mer bekväma att vara öppna och sårbara och vi behöver identifiera dessa sammanhang

6. Övriga frågor

- Andie Stendin tipsar om länsstyrelsens och regionens Sociala hållbarhetsvecka i oktober. Mer information om den finns här: [Social hållbarhetsvecka 2023 | Länsstyrelsen Uppsala \(lansstyrelsen.se\)](#)

7. Nästa möte

Kommande möten under 2023:

- 13 november, kl. 9.00-12.00, Tema: Maskulinitetsnormer och tidiga insatser